

trebno vedeti, kako je osnovana „Nova civilna pravda“, da se po teh pravilih lahko ravna. Pomenljivi sta razpravi „Mišji sovražniki“ in „Kako plačujemo davke“; F. S. Šegula nas letos prvič vodi na polje „katoliških misijonov“, kažoč njihove težavne sadove. Mimogredé najde bravec za zabavo nekaj ugank, zastavic, smešnic, splošni razgled po svetu in lepo vrsto pesmij.

Gledé na jezikovno stran smo našli nekaj malih hib, ki pa ne kazé celotne vrline.

Ogromno število 78.103 udov našega malega slovenskega naroda se letos združuje pod praporom družbe sv. Mohorja kakor okoli velikega ognjišča. Iz vseh delov in krajev sveta, stari in mladi, preprosti in učeni so složni v ljubezni do družbe. Ob stoletnici njenega požrtvovalnega ustanovitelja, nepozabljivega kneza in škofa Slomšeka, želimo, da dospe do števila 80.000

O. B. Šalamun.

Fagode. Knjiga za odrastlo mladino. Spisal Jožef Stritar. Izdala in založila družba sv. Mohorja v Celovcu. 1899. 12°. Str. 159. — To je nova zbirka poezij, katero je podaril naš dični Jožef Stritar slovenskemu narodu. Razdeljena je knjižica v tri razdelke: I. Poezije; II. Igrokazi; III. Janko Božé. O prvem delu, o poezijah, ne moremo izreči posebne hvale. Verzi so gladki in pravilni, a poezije je tu malo. Razven nekaj pesmic, n. pr. „Na straži“, „Slovo“, „Ranjen“, „Nevesta“, „Požar“, „Huda ura“, „Vernih duš dan“ in morda še „Mizar“, so vse prav malo ali nič pesniške. Manjka jim globokočutnosti, dasi drugače niso brez mislij. Kažejo pač, da še ni poezija, če se samo v verzih kaj pove. „Telek“ in „Kravica prodana“ pa le kvarita zbirko; mi bi ju bili rajši izpustili. Tema se bo še kmet smejal, češ, ali ti gospodi res ne vedó kaj pametnejšega spisati?

Četudi torej pesmice niso brez zrna, vendar treba v obče reči, da se s takimi skovankami „ad hoc“ pesniški čut v narodu ne goji, ampak kvari. Pesem mora priti vedno iz srca, drugače ni pesem.

V drugem delu je zbranih pet igrokaznih prizorov, kakor jih Stritar sam imenuje. Prvi je najboljši zlasti radi dovtipnosti, ki jo kaže Pikin Jože. Drugi „Prijatelj“ je čisto navaden dogodek. Matijček je ukradel denar, a pastir Jurček je obdolžen. Oče Gregor ga hoče spoditi, tedaj pa Matijček sam izpove, kaj je storil. Da mati toliko zagovarja Jurčka, se nam zdi malo prisiljeno. Tretji igrokaz je „Maščevanje“, kjer se kaže blagi značaj Jurka Ozimka, drvarja, ki je rešil kmetu Zagorjanu sinčka nesreče, ne mené se zato, da ga je pred časom Zagorjan odpodil iz službe. Ta igra bi bila dobra, a je tudi veliko nepotrebnih besedij v njej. V drami

morajo biti zbrane le karakteristične stvari. Četrta igra „Stari oče iz Amerike“ bi bila lahko postala dramatična in zanimiva, ko bi bil pesnik stvar tam pojasnil, kjer bi si pojasnila želeli, namreč, kaj je vplivalo na izpremembo starega očeta in tudi mlajšega. Tonček je prevelikobeseden za svoja leta, zlasti v svojem napivanju. To ni verjetno pri otroku. Igra je semtertje dolgočasna. Zadnja igra „Pravdarja“ je še precej dobra. Dva kmeta Slivar in Ozimek se pravdata za neki travnik, a ker Slivarjev Jurček reši Ozimku sina iz vode, se ta travniku radovoljno odpove. Motiv je isti kakor pri „Maščevanju“.

Kakor pesmim tako tudi tem igrokazom ne manjka dobrih mislij, ampak izvirnosti in zanimivosti.

Razveselila nas pa je jako povest „Janko Božé“. Kaže nam prebrisanega, pobožnega, blagega, poštenega slovenskega mladeniča, ki po smrti očetovi vkljub svoji mladosti preskrbi svojo mater s tem, da gre na Dunaj tržiti s kostonjem. Pri tem si prihrani toliko, da čez štiri leta odkupi svoj prodani dom in se tam oženi. Pripovedovanje je vseskozi zanimivo, nikjer dolgočasno ali malovažno, jezik preprost a lep, prizori ganljivi, značaj prikupljiv. Tu se je Stritar izkazal mojstra. Sploh se mu v povestih vse bolj posreči kakor v drugih oblikah, in zato bi želel, da bi še mnogo lepih povestij spisal za slovensko ljudstvo.

Ź. Š—a.

Zgodbe svetega pisma. Slovencem priredil in razložil dr. Frančišek Lampe. 6. snopič. 4°. Str. 609 768. Knjižarska cena 1 K 40 h. — V tem snopiču so najprej dovršeni psalmi, nato se nadaljujejo zgodbe kraljev in sicer najprej zgodbe kralja Salomona, čigar spisi so tudi tukaj posneti, potem zgodbe kraljev judovskih in izraelskih do asirskega preseljevanja, in naposled beremo tudi petero izmed manjših prerokov, namreč Ozeja, Joela, Amosa, Abdija in Jona, katerim sledi še začetek zgodbe Tobi-jevih.

Umevno je, da tukaj ne objavljamo ocene o tem delu, četudi smo jo dobili. Ocene, ki smo jih čitali, se ozirajo večinoma na zunanje stvari. Na notranjo sestavo na to, kako je pripovedovanje večkrat kakor mozaik izbrano in sestavljeno v celoto, ni menda pazil nihče. Tudi podob niso ocenjevalci primerno ocenjali. Pač si niti ne mislijo, kakšno delo je, tako prirediti slike stvarno in okusno, kakor so prirejene v Zgodbah. Rečemo pa lahko, da na enak način, stvarno in estetično ilustrovanega, poljudno in vendar tudi strokovno prirejenega biblijskega dela nismo doslej našli pri nobenem narodu.